

Met het nemen van bloedmonsters aan de slachtlijn maakt GD het voor vleesveehouders een stuk makkelijker een hogere gezondheidsstatus te halen. Marktmanager rund bij GD, Frans Jansen:

'We gaan van certificering naar monitoring van ziekten.'

Bloedtappen bij vleesvee is een lastige bezigheid. De dieren zijn niet altijd gemakkelijk te hanteren en het 'zometappen' verhoogt de animo bij vleesvee-houders om mee te doen met de ibr-certificering niet.

Vanaf 1 november kan het in Nederland anders: gemakkelijker, goedkoper en met een beter resultaat voor de gezondheid van de veestapel.

Automatisch aan de slachtlijn

Het bloedmonster van dieren wordt vanaf 1 november afgenomen in de slachterij. Na het slachten wordt het dier aan het nummer herkend als dier van een bedrijf dat meedoet met het leptospirose- en/of ibr-bestrijdingsprogramma. De medewerker van Kwaliteitskeuring Dierlijke Sector (KDS), die ook de monsternamen voor bse uitvoert, neemt een bloedmonster aan de slachtlijn af (of houdt hier toezicht op). De diergezondheidsdienst GD onderzoekt dit en het resultaat bepaalt de status van het bedrijf. 'De veehouder hoeft niets te doen. Zijn dier wordt automatisch bemonsterd en de status wordt bepaald', geeft Frans Jansen, marktmanager rund bij GD, aan. Wageningen UR heeft aangegeven dat het veterinaire verantwoord is op basis van in-

formatie uit het slachthuis conclusies te trekken over lepto en ibr. 'De infrastructuur hebben we al voor elkaar, dus eigenlijk was het makkelijk starten', aldus Jansen.

Met de infrastructuur bedoelt hij de uitwisseling van identificatie- en registratie-informatie. Slachthuizen zijn al vanaf 1999 online met de i&r-computer voor het opvragen van i&r- en statusinformatie en het afmelden van geslachte dieren. En hiermee hebben ze een goed tracing-systeem waar ook andere informatie aan gekoppeld kan worden, zoals het bse-onderzoek en nu ook het bemonsteren van bloed voor monitoring van de diergezondheid. 'Het systeem voorziet in een

Frans Jansen: 'Vooral kleine bedrijven hebben financieel voordeel'

behoefte, het is laagdrempelig en eenvoudig voor de veehouder.'

Voor vleesveebedrijven die overigens geen dieren laten slachten, geldt de tweedelijnuitslag. 'Verkoop je een koe aan een buurman en slacht hij haar drie maanden later, dan geldt de uitslag voor beide bedrijven', licht Jansen toe. 'We kijken een jaar terug en zo kunnen we de resultaten optimaliseren.'

Goedkoper

Jansen ziet vooral veel voordelen voor de kleinere vleesveebedrijven. 'En dat zijn er heel wat, want de helft heeft minder dan tien dieren.' Voor een bedrijf met tien koeien was de oude manier van lep-

to- of ibr-onderzoek naast omslachtig ook kostbaar. Een GD-pluspakket kwam op zo'n 135 euro per bedrijf. Naast de onderzoeken moest ook het bezoek van de dierenarts omgerekend worden naar slechts een klein aantal monsters. 'Nu komt zo'n bedrijf uit op ongeveer 45 euro', rekent Jansen voor. 'De basisprijs is 25 euro en dan komt er 10 x 1,95 euro monsterkosten overheen.'

Hoe groter het bedrijf, hoe minder financieel voordeel, maar ook voor het middelgrote bedrijf met bijvoorbeeld 50 koeien betekent het nog een voordeel van zo'n 55 euro. Daarbij is een staffelkorting ingebouwd, zodat grotere bedrijven in verhouding minder per dier betalen. 'In to-

Merendeel bedrijven en slachterijen doet mee

De rundveebedrijven zijn ingedeeld in melkveebedrijven en overige bedrijven. Voor de melkveesector is het tankmelk-onderzoek een gemakkelijke manier van monsternemen. De overige bedrijven komen in aanmerking voor het slachthuis-onderzoek. Van alle 30.000 overige bedrijven met een bedrijfsnummer hebben ongeveer 18.000 veehouders vleesvee, waarvan 65 procent meedoet aan het onderzoek op lepto en 30 procent aan dat op ibr.

Van de slachterijen ondersteunt 80 procent de nieuwe systematiek van bemon-

taal betalen ze wel meer, maar dat is ook logisch. Ze hebben meer risico omdat er meer dierbewegingen zijn en dus ook meer kans op insleep. Overigens zit in de prijs ook een deel nazorg. 'Als de uitslag positief is, koppelen we dat terug en bespreken de oplossingen.'

Jansen hoopt dat met de slachthuisbemonstering de animo om mee te doen met gezondheidsprogramma's groter wordt. 'In de melkveesector wordt er ook hard aan gewerkt. Die is bijvoorbeeld al leptovrij. Dan moet je als andere sectoren

steren. 'Ik verwacht dat we begin 2007 meer dan 95 procent van de slachtingen kunnen bemonsteren', zegt GD-marktmanager Frans Jansen. 'Slachterijen zien de toegevoegde waarde voor hun klant en bovendien lopen ze hiermee vooruit op nieuwe wetgeving.' In 2009 vereist de General Food Law dat slachterijen 24 uur voor het slachten informatie hebben over de dieren. Op deze manier wil men de diergezondheid monitoren en de voedselveiligheid garanderen. 'Zo weet het slachthuis precies welke dieren gaan komen en hoe hun status is.'

plichte onderzoek voor brucellose, vertelt Jansen. 'En over een paar jaar gaan ze in België ook verplicht ibr bestrijden.'

Bvd, para-tbc en neospora

In de toekomst verwacht Jansen meer ziekten te kunnen monitoren. Naast leptospirose en ibr zal ook leukose onderzocht kunnen worden. Jaarlijks worden daar via een steekproef 25.000 monsters voor genomen. 'Dat kan goedkoper en sneller via de slachthuisbemonstering', zegt Jansen, terwijl hij eraan toevoegt dat het ook mogelijk is het onderzoek te sturen op leeftijd en eventueel afkomst uit bepaalde landen, waar bijvoorbeeld nog geen leukosevrije status is.

Jansen noemt ook neospora, bvd en paratbc als ziekten die gemakkelijk 'in te pluggen zijn' bij het slachthuisonderzoek. 'Bvd is dan nog de lastigste, terwijl daar de meeste interesse voor is', weet de marktmanager. 'We zijn aan het onderzoeken of we deze test ook kunnen aanbieden via een huidonderzoek dat genomen wordt bij het aanbrengen van het oormerk. Als een veehouder het oormerk indooft, geeft zo'n stukje huid genoeg informatie. Je kunt dan het bvd-dragerschap al testen bij een kalf van enkele uren of dagen oud. Je hoeft het niet te vangen als het vijf maanden is en je kunt meteen maatregelen nemen.'

Bedrijven die nooit aan een certificeringsprogramma hebben meegedaan en waarvan niets bekend is, kunnen ook goed in deze monitoring meedraaien. 'Na een jaar of twee kunnen we al veel zeggen over de status. Een certificaat is dan zo behaald.'

Alice Booij

Na ibr en lepto ook bvd, para-tbc en neospora aan slachtlijn bemonsteren

Nooit meer bloedtappen